

Виходить у Львові
кожної п'ятниці.

Редакція, адміністрація і експедиція ул. академічна ч. 8.

ПРАВДА

Ціна за місячник
в Австрії

на рік згр. 4.—

1/2 року „ 2.—

1/4 „ „ 1.—

за границею

на рік (8 руб.)

1/2 року (4 руб.)

ВІСТНИК ПОЛІТИКИ, НАУКИ І ПИСЬМЕНСТВА.

Гроза від сходу.*)

Правда про царя Олександра III.

Зараз по смерті Олександра III. подала часопись „Hamburger Nachrichten“ статю про політику Німеччини взглядом Московської держави. Ся статя збудила велике заінтересованє по тій причині, що авторство її приписувано кн. Бімаркови; праса старалась своїми коментарями надати значіння сій статі — будьто би се був поклик старого залізного канцлера до політиків німецьких, щоби не зміняли системи політичної зглядом Росії. Трудно припустити, щоб Бімарк в сей спосіб вповідав свої погляди — в статі дивенікарській; вистарчить порівняти ради, які дає ся статя, з відносинами, які дійсно заходять між Німеччиною а Московскою державою, так як вони устроїлись від часу уступленя Бімарка, щоби переконатись, що Бімарк сеї статі зовсім не писав.

„Hamburger Nachrichten“ хочуть бачити ще нині політику Німеччини взглядом Московської держави такою, якою була вона за часів Бімарка. Німці не повинні іти за нічим проводом, але також повинні шанувати чувства Москалів. Щоби зістати вірними тій засаді треба 1) уникати всякого підмаганя Поляків, яке моглоб зміцнити їх національні змаганя; 2) в зносинах з Англією не ангажувати ся так далеко, щоб відтак на случай конфлікту Московської держави з Англією не треба було

*) диви „Правда“, 1896, ч. 3.

Староп. 755

ставати по стороні останньої; 3) вистерігати ся всякого вмішуваня в заграничні справи Московської держави як пр. в питанє балканське.

Се булаб квінтесенція мудрости політичної сеї статі: се вся мудрість сторонництва національно-ліберального, пронагована его часописями. Нема ані одної національно-ліберальної часописи, деб щоденно не появилась статя проти Поляків, де зі взгляду на національну кольоніяльну політику не поганьблено-б Англії, де не було-б мови про „безповоротно утрачену“ позицію в балтійських провінціях Росії. Додати-б до сего ще кілька слів обиди на католиків — а ціла жахінація національно-ліберальна стала-б сейчас ясною. Весь розум політичний сего сторонництва містить ся від 5 літ в домаганю: політика німецка повинна в усім вернути назад до політики Бісмарка.

Чи-ж се можливе в обставинах, в яких зістає Німеччина нині до держави Московської? Ні — се безусловно неможливе: загальні відносини політичні а спеціально відносини Німеччини до Москви занадто до нині змінились. Коли Бісмарк в лютім 1887 висказав в парламенті слова — ми не підемо за ніким, навіть за Московією, був тоді на висоті своєї політичної могутости; Німеччина передувала в політиці цілої Європи, а нитки сеї політики держав канцлер в своїй руці; держава німецка займала в Європі тоді безперечно перше місце — а сила її в Москві мала тоді таке значінє, що вона мусіла їй повинуватись — хоч з невдоволенєм і гнівом.

Обставини однак змінились. Політика Олександра III. „великого царя миротворця“ не остала без впливу на Європу.

Ми всі сьвідками сеї політики „білого царя“: непорушно сидів на своїм північнім великані звучи князя Черногори своїм одиноким другом, збирав таємничо сили і сею тактикою висунув Москву наперед в європейській політиці, запевнив собі приязнь Франції і рішуче слово в усіх політичних питаннях. Кому сей зворот не слідний, най перегляне німецкі часописи по смерті Олександра III., а переконає ся, які похвали сиплять ся в честь сего царя що знищив німецку культуру в балтійських провінціях Росії, як ставлять его між перших володарів Європи.

Справді, так відносити ся до Московської держави як за Бісмарка нині не можна, бо в останних часах передувала в Європі Москва, а не Німеччина. Має тепер німецка політика до вибору — або полишити по зміні престола Москві передове місце в політиці, дозволити себе що раз більше виширати, або ужити сеї нагоди, і підняти Німеччину назад на се становище, на яким була за часів Бісмарка.

Дійсно, час сей вельми пригожий, щоб роз'яснити в Європі гадку про глиняні ноги північного велита і про правдивий характер покійного царя, щоб вже раз виказати безпідставність сего погляду, будьто дійсна

сила або визначна інтелігенція винесла Олександра на те становище, яке дійсно займав. Се можна буде тим лекше вчинити, бо здає ся молодий Микола не стане оточувати ся тим німбом, яким оточав ся його батько. Треба тільки троха зручності і консеквенції, а німецька дипломатія аджуає пересунути перевагу на свою сторону так само незамітно і мирно, як се вчинила в останних роках Московска держава. Правда, при тій операції не може дипломатія іти за радами які їй дає часопись „Hamburger Nachrichten“, бо се завело-б її, як то кажуть, з дощу під водню. Щож такого дораджує вона Німеччині: з огляду на Московску державу повинні Німці провадити в польських провінциях таку саму брутальну політику германізаційну, яку переводять як найбрутальніше від десятків літ у себе Москалі, дальше проти Англії повинні задержати свободну руку, на останку не журити ся ані про своїх братів над Балтиком ані про нігілістів — а все те лише тому, „щоби ушанувати московські чувства“. Цікава була-б се політика, коли-б все треба оглядатись на се, чи се або те не подобає ся комусь другому. Держава тільки тоді може поступати на перед, вибити ся на визначне становище і удержатись при своїх впливах, коли веде безоглядну політику приложену лише до своїх потреб. На тій точці повинна вчити ся Німеччина від Англії. Певно, що треба обминати непотрібні провокації — однак лише безоглядна політика вільної руки може назад винести Німеччину на те становище, з якого дала ся незамітно виперти. Як безоглядно поступає Англія в політиці, як не оглядає ся на опінію, як в скорім часі змінє свої погляди, показало ся в останним часам при зміні престолоа в Росії: сейчас по смерті Олександра III. почались зі всіх сторін кокетованя Англії з Росією, забіги, щоб приєднати її приязнь, хоча ще недавно як найприязніще відносила ся до тридержавного союзу. Де лежить причина сего наглого звороту? Відповісти на се легко: Німеччина не хотіла підпомогти Англичан в східній Азії у війні хінсько-япанській ловити рибу в мутній воді. Дальше московска фльота на Жовтім морі могла зробити Англії диверзію, як також заходи Москви на ровенях Паміру і ціла діяльність її в Афганістані занепокоїла Лондон; тому рішено порозуміти ся з Росією, змінивши дотеперішній спосіб поступованя. Так поклонив ся кит слоневі, але слонь підняв трубу з погордою в гору і відвернув ся до кита — плечима. Дійсно півурядова відповідь Москви на бесіду лорда Розбері була так холодно-відмовна, що англійський премієр мусів зробити таку міну, яку зробив колись old gentelman, котрому снів ся московско-англійський союз, а котрого зі сну пробудила звістка про побіду Москалів над рікою Кушк на московско-афганській границі.*)

*) Події у Вірменії, Болгарії і Корей (див. Огляд пол. ч. 7) показують, як Московска дипломатія зуміла перехитрити Англію. Ред.

З сеї приключки може Німеччина витягнути для себе науку в будучині. Англія і Москва, можливо, що колись получат ся разом, однак лише на хвилю, порозуміють ся в справі якогось спільного нападу на когось; о сталім, тревалім союзі годі однак думати — все вони зістануть непримиреними суперечниками. Німеччина може легко між тими двома суперечниками остати третьою, незалежною силою, що не накидаєсь нікому з привязню, і що лише з тим получить ся, хто покорюєсь тревалим, вірним приятелем.

(Далі буде).

Дупліна п. К. „Z obozu ruskiego“.

По повних пяти тижнях нагадав собі п. К. подану в ч. 1 с. р. нашу відповідь і помістив в 45 Ч. „Czas“-у з 23 лютого широку статю звернену проти Правди і п. Барвіньського. Обидив ся очевидно тим, що ми називали его „добре відомий офіціальний кореспондент“ і застерігає ся проти „інсинуації“, начеб его статі були „офіціальні“. Передо-всім мусимо впевнити его, що ми так его назвали не „za przykładem Hałuczanińa“, з котрого ніколи не беремо і не потребуємо брати собі прикладу, а тому, що сам він в своїй статі заявив, що виступить з документами в справах виборчих. Отже хоч не маємо приємности знати, яка особа криє ся під криптонімом (К.), однак коли покликуює ся на урядові документи, то вже-ж се не приватний, а офіціальний кореспондент (в чім не бачимо нічого обидливого), бо мабуть лише офіціальним кореспондентам доступні урядові документи. Однак на якій основі п. К. пише категорично, що *czuł się w obowiązku odpowiedzieć namiętnie na nasze zupełnie spokojne słowa — w sposób przyjęty w prasie ruskiej — osobistemi insynuacyami — p. Barwiński* — що се іменно п. Барвіньський — сего ми не знаємо. Ми не є ка стількі зарозумілі, щоб самі висказували суд про нашу статю в Ч. 1. Правди, однак просимо всіх об'єктивних людей, що сим інтересують ся, щоб зволили прочитати сю статю і оцінити, чи вона написана *namiętnie* і чи там здибають ся з *osobistemi insynuacyami*. Але вибачить нам п. К., що про его статю і попередню і теперішню не можна сказати, як він сам о собі судить, що се *zupełnie spokojne słowa* і о тім може кож-дий переконати ся, хто єї статі прочитає. Окрім тону пристрастного а декуди легковажного, націховані вони ще й виразною тенденцією і умисним перекручуванем наших слів.

На се відповімо коротко фактичними даними. Зовсім безосновний закид п. К., начеб особиста справа тут грала ролю, а не засада, бо ані ми, ані п. К. не маємо компетенції оцінювати, чи ліпша була праця Дра Зобкова, чи Дра Долиньського, однак се нам відомо, що п'ять фахових рецензентів в наукових німецьких журналах австрійських і заграничних висказали ся похвально о праці Дра Зобкова, лише проф. Др. Тіль узнав її не відповідною §. 3-му міністерияльного розпорядження що до габілітації. Отже для нас більшу вагу має оцінка одноголосна п'ятох учених як одного професора. Зовсім безосновно називає п. К. наші замітки до спростованя Дра Старжиньського *bezprzedmiotowe i bezcelowe plotki*, бо се річ певна, що шість професорів заявило ся проти габілітації Дра Долиньського, а проф. Др. Стебельський виразно „зі взглядів дидактичних“, і тому ми були в праві додати свої замітки, що єсть звичаєм прийнятим у всякій прасі н. пр. німецькій, а не як п. К. думає *zwyczajem przyjętym w prasie ruskiej*, że polemizuje z faktycznem *sprostowaniem*.

Зовсім тенденційною єсть інсинуація п. К., мов би то „*główna kwalifikacya, jakiej żąda Prawda*, щоби для руских правників був чоловік, któryby przedewszystkiem znał ruski język, бо сего ми ніде не висказали, а вимагали, щоб окрім наукової кваліфікації професор знав добре і язык, котрим викладає. А євѣдоцтво п. К., що Др. Долиньський *włada biegle i poprawnie* руским языком не вистарчає, бо сам Др. Долиньський се знає і чує і мусить доперва з словарем в руках учити ся.

Że Dr. Zobków nigdy polityką się nie zajmował, пише п. К., my o tem doskonale wiemy — а до чогож причіплював сюди п. К. замітку, що *uniwersytet musi odsuwać od siebie ludzi, którzy pomimo wszelkich kwalifikacyi naukowych są przeważnie politykami i to niebezpiecznymi*. Коли се не відносило ся до Дра Зобкова, як тепер п. К. впевняє, то пощо се було там наводити?!

Порівняня висказаного невідомим нам чоловіком про відносини польські в Конґресівці, а рускі в Галичині не моглиб ми инакше оцінити й тоді, як би нам було відоме імя їх автора. Се най буде на доказ, що не о особу а о річ тут розходить ся. Додані до того замітки наші, що рівноправність руского народу в Галичині не є ще в повні переведена, на що ми навели лише кілька наглядних доказів, називає п. К. „szereg inwektyw“ і додає: *polemizować z tem nie będziemy, bo nie warto*, а ми на се скажемо, що з тим полемізувати трудно, бо фактів наглядних наведених на стор. 11-ій, Ч. 1. заперечити годі.

Ще раз вертає п. К. до відомої декларації соймової п. Барвіньського і дивним дивом наводить яко аргумент, що та декларація „nie-

właściwą była“, to się chyba przekonał sam p. B. z głosów prasy ruskiej pozasejmowych. Якої праси питаємо ся? — Галичанина, Дѣла, чи Радикала?! Коли п. К. мав на думці глосы тих органів, то як раз єсть се аргумент, що п. Барвіньский стояв і стоїть консеквентно, непохитно при ясній і щирій програмі, против котрої іменно всі ті органи а тим самим і против п. Барвіньского так завзято виступають. Раз говорить п. К. про *szkodliwe, podstępne postępowanie takich organów jak Dilo i Hałuszczanyn*, а в тій самій статі каже переконувати ся п. Барвіньскому, що єго поступованє було niewłaściwe.

А коли п. К. вимагає від Правди *we wspólnym interesie Rusinów i Polaków „jasności i szczerości“*, то ми просимо п. К. не тільки переглянути рочники нашого видавництва від 1888 р., але відсилаємо єго до недавно ще надрукованої статі про „Наумовичівську ідею“ п. з. „Де спасенє“? а переконає ся, що ми з усею ясностю і консеквенцією висказували і висказуємо нашу програму, указували і вказуємо на те, що шкодить не тільки рускій і польській суспільности, але й противне і шкідне інтересам і ідеї державній нашой монархії. Однак ми маємо звичай не тільки на се вказувати, що робить ся злого серед рускої суспільности, але й те, в чім робить похибки польска суспільність, хоч не памієтніє, але не закриваючи навіть непрямно в таких випадках правди. Для того ми вказували на невідповідне поступованє більшости професорів львівского університету, — в остатних числах підчас сесії соймової вказали ми, що поступованє *Dziennika polsk-oro* се вода на млин москвофілів, а п. Барвіньский в своїй бесіді бюджетовій сказав між иншими вельми значучі слова: „Можу Вас впевнити, що все, що тут дїє ся, находить відгомон і над Двїпром і над Вислою, всяке запереченє потрібних нам до культурного розвитку засобів дотикає вельми болючо і наших і ваших братів за кордоном, бо з того кують над Невою для Вас зброю і кайдани“. Здаєть ся доволі ясно і щиро, але чи так між иншими поступають на університеті, нехай над тим спокійно розважить п. К.

Промова п. Барвіньського

виголошена в Палаті послів підчас дебати над реформою виборчою.

Висока Палато!

В заяві підчас дебати над програмою правительства дня 24. жовтня 1895 р., виголошеній з порученя руского клубу, застеріг я собі висказати також наше становище супроти правительства при заповідженім тогді проєкті реформи виборчої. Я тогді лише вказав на то, що руский нарід можна вдоволити лише такою реформою, котра забезпечить єму відповідну — числу руского народу і єго культурним та економічним потребам парламентарну репрезентацію і зможе усунути дотеперішнє покривдженє і уопсїдженє в парламентарній репрезентації.

Тепер же маємо перед собою проєкт реформи виборчої і він відповідає в своїм начерку заповідженій перед кількома місяцями в часописях і проєктованій реформі виборчій в бесїді С. Е. п. Президента сеї Палати, виголошеній в Знаймі. Проєкт сеї не може нікого вдоволити а тим менше одушевити. Саме правительство єсть свідоме того, коли С. Е. п. Президент міністрів признав зовсім отверто слабу точку свого предложеня. Та слаба точка предложеня лежить іменно в тім, що воно задержало існуюче заступство інтересів без всяких поправок, відповідних обставинам часу, а попри то додало до него будову в моднім стилю. Тим способом не хотїло правительство з одної сторони наразити собі консервативних прихильників дотеперішньої системи виборчої, з другої же догодити тим, що нинї виключенї від права виборчого. Через сеї новий будинок причіплений до старого не утворено ніякої цілости органічної; ба, я не можу добачити також і ніякої гармонійної звязи, як то сказав п. Президент міністрів в своїй вступній річи, межи тим, що стало історичним, а вимогами теперішности. Загальна кляса виборча — так називає ся нова прибудова — причіплена лише механічно до існуючої системи курій, а коли ми тїй так зліцленїй цілости придивимо ся лїпше, то побачимо в нїй кілька слабих точок.

Покривдженє громад сїльских у відношеню до репрезентації більшої посїлости і палат торговельних позїстає ненарушене; штучно уложеної батьком конституції геометрії виборчої зовсім не тикає ся. Несправедливий подїл округів виборчих, котрий вже перед заведенєм Шмерлінгівської конституції показав ся невідповідним, позїстає і тепер незмінним. Кривда, заподїяна Шмерлінгівською конституцією нашому краю Галичинї взагалї а громадам сїльским спеціяльно, позїстає і дальше. Не хочу томити високої Палати числами, але треба лише порівнати число мешканців краю і число признаних єму існуючою системою виборчою

мандатів з числами других королівств і країв, щоби прийти до переконання, що з Галичиною обійшли ся під сим взглядом по мачошиному. Але тим яскравіше виступає несправедливість, коли возьмемо тут під розвагу репрезентацію громад сільських в порівнянню з другими станами.

Коли-ж німецько-національна праса каже, що Галичину в предложенім нам проєкті реформи виборчої більше узгляднено, і коли з тої сторони жадає ся відділення Галичини яко заради тому, то таке тверджене опирає ся на зовсім хибнім обчисленю.

Галичині іменно у відносинах до німецьких країв нашої половини держави, заповідяно і без того в Шмерлінгівській конституції кривду при розділі мандатів. Тепер же при розділі мандатів в загальній клясі виборчій на поодинокі краї не ставить ся за основу число мешканців, як то відповідало би принципови загального права виборчого, лише бере ся на увагу теперішні відносини числа послів, а крім того ще й силу податкову. Тим способом н. пр. Горішня і Долішня Австрия і Тироль зі взгляду на число послів в загальній клясі виборчій узглядняють ся більше а Галичині дїє ся знов кривда.

В поясненях до предложеня зазначає ся, правда, що загальне число управнених до вибору після істнуючого права виборчого виносить около $1\frac{3}{4}$ міліона, а після проєкту збільшає ся понад $5\frac{1}{4}$ міліона, отже приріст доходить більше як $3\frac{1}{2}$ міліона, дальше, що після істнуючого права виборчого один посол припадає на 66.007 мешканців, а після проєкту один на 54.825 мешканців.

Але то розширенє права виборчого показує ся в некористнім сьвітлі, коли зважимо, що загальне число управнених доси до вибору $1\frac{3}{4}$ міліона вибирає 353 послів, отже 83 процент, коли загальна кляса виборча що має більше як $3\frac{1}{2}$ міліона управнених до вибору, має вибрати лише 72 послів, отже 17 процент. Вплив управнених до вибору в загальній клясі виборчій обмежає ся до того ще й якоюсь системою множини, бо дотеперішні виборчі мають право вибрати не лиш в дотичній курії, але ще також і в загальній клясі виборчій.

Основанєм загальної кляси виборчої творить проєкт, правда, перший ступінь до загального права виборчого, але й тут єсть не одна слаба точка. Задля всіляких обмежень не можна надати загальному праву виборчому відповідного виразу. Коли правительство рішило ся вже, щоби утворити першу етапу до загального права виборчого, то потреба би дійстно признати загальне право виборче в новій клясі виборчій без обмеження, щоби наслідки єго в нашій Монархії можна поняти і оцінити.

Тимчасом виключає проєкт від права вибору в сій клясі особи, приналежні челяди, а тим способом значне число робітників при госпо-

дарстві рільнім тратить право вибору. Проект старає ся оправдати мотивом особистої зависимости, невидержуючим кретики.

Загальна кляса виборча сама про себе могла би бути сповненем зажаданя загального непосредного права виборчого. Тимчасом постанови предложена о способі вибору виказують одну дуже слабу точку, а то брак однастайности. В округах виборчих, утворених виключно з міст, полишені непосредні вибори, так у Відни, в Празі і Трієсті; в трох мішаних округах, з міст і сіл, у Львові, Грацу і Берні мають бути також непосредні вибори, але в інших округах виборчих загальної кляси виборців як і в курії громад сільських мають правивборці вибирати виборців. Правительство хоче числити ся з індивідуальністю королівств і країв, і рішене, чи мають бути заведені посередні чи непосредні вибори, полишає соймам; воно не хоче однаково полагодити сеї і в галицькій соймі вже нераз вимаганої реформи ординації виборчої і взяти за то одвічальність на себе та мотивує ту постанову устроєм виборчим, який вже вжив ся, і догідністю. Отже коли той перестарілий і невідповідаючий теперішнім відносинам спосіб вибору в курії громад сільських задержано, щоби не нарушити існуючих чотирох курій, то не можна зрозуміти, длячого не управильнено того в загальній клясі виборців зі сторони самої держави, але рішене має бути застережене соймам.

Слабою точкою предложеної реформи виборчої єсть також величезна розтяглість округів виборчих, що робить неможливим порозуміне виборців з собою. Щоби при такім виборі виявила ся воля народу, єсть майже виключеним, бо потребує добре зорганізувати ся лише незначна меншість і вона вирве мандат дійсній більшості виборців. Величезне розширене округів виборчих також майже не дає можности сходити ся послам з своїми виборцями.

Я уважав потрібним піднести ті сумніви, щоби коротко показати, що предложений нам проект реформи виборчої не відповідає потребам руского народу. Але все-таки єсть то позитивна проба часткового заспокоєня жаданя широких мас народу, домагаючих ся розширення права виборчого, що прийшли вже до почутя свого горожанського становища. Тим бодай частковим розширенем права виборчого дістануть ся до парламенту цінні робучі сили, що првчинять ся до полагодження шільних справ, яких конче потреба особливо для підвигнення широких верств народу, рільників і дрібних промисловців, та з сьвіжою ревністю поможуть вирівнати соціальні противности. Отже щоби сю справу скоро залагодити, маю честь заявити, що ми будемо голосувати за переданем сего предложена комісії для реформи виборчої. *(Славно!)*

Як виглядав буковинський сойм сего року.

Коли пригадаємо собі торішню, крикливу сесию буковинського сойму, а порівнаємо її з сегорічною, то зараз побачимо поміж ними значну різницю, і то сего року на ліпше.

Буковинський сойм складає ся, як звістно, з 31 послів; сего року було лиш трийцять, бо помер митрополит. Більшість соймова розпоряджала 17 голосами, т. є. 14 Волохів (а властиво 13, бо капітан краєвий Душун не голосує), і 3 голосами так званих консервативних Русинів. Против сеї більшости стояла меншість 13 послів, т. є. 7 лібералів-Німців, 4 Вірмено-Поляки і наші два послы, Стоцький і Пігуляк. Та меншість не становила одного клубу, була необмежена особливо в народних справах, але проте виступала звичайно разом і згідно. Такий був склад сойму.

Розуміє ся, рішене всяких справ залежало все від волоскої більшости, але признати треба, що волоскі послы старали ся сего року поступати більше річево, як доси. Найзамітійше було се, що при нарадах над запомогами для буковинських руских товариств, жаден волоский посол не промавляв сего року против Русинів, хоч ми тямимо, як сей предмет торік обурював наших сусідів.

З давньої волоскої тактики остала ся у них передовсім давня захланність в справах народних і злучена з нею нерадивість до наших старань на поли шкільництва і церкви. Доти не ждали волоских паралельок в Чернівцях, доки ми не дітали рускої гімназії. А коли ми дітали, Волохам нараз захотіло ся також мати гімназію і то лише для рівноваги в столиці з Русинами, а властиво для переможення їх. Против поділу православної народної школи в Чернівцях вишукували преріжні аргументи, з котрих найбільше пробивала ся неохота робити Русинам яку уступку зі свого.

Справами загалу населеня волоскі послы журили ся мало. Они й доси не полагодили справи кас Райфайзена, над котрими буковинський сойм радив 1894 року; они виступали против інституції вандрівних учителів, призначеної для селян; они натомиць ухвалили собі якісь посади інспекторів для худоби, щоби збанкротовані дідичі волоскі могли нічого не робити, а якось жити.

Супротив правительства волоскі послы не виступали опозиційно, лише від часу до часу стріляли зза плота. Коли пригадаємо собі, як они перед виборами до сойму грозили великою опозицією, а придивимо ся їм тепер, то побачимо, що у них опозиційного духа дуже мало, майже не видко. Они старали ся обминати всякі дразливі справи, аби в виду не-

далеких виборів показати ся лояльними і спокійними. Таке становище більшости в соїмі.

Коли мова про Волохів, то годї не згадати ширше і про невідлучних їх товаришів, трьох т. зв. консервативних Русинів, котрі голосували за волоскою гімназією, а против подїлу народної школи на руску і волоску. Для характеристики послів Тимінського, Воляна і Бежана, найлучше послужить подія, яка склала ся перед голосованем над подїлом православної школи.

З переговорів поміж п. Пігуляком а о. Бежаном в тій справі, виходило, що послі Бежан і Волян рішили ся голосувати за подїлом. Потім очевидно зміркував щось барон Мустаца і наказав зараз нашим трьом консерватистам не голосувати за подїлом. На підставі переговорів поміж Стоцким а Волянм всі три консерватисти рішили ся відтягнути ся від голосованя. Але зараз потім на приказ барона Мустаца они голосували против подїлу, бо — як признав ся о. Бежан — они зовсім зависимі від волоского клубу.

Таким чином вийшла на яву чудна річ, що послі з роду Русини, не бажали собі рускої школи... Аргумент їх був такий, що треба берегти автономію православної церкви, не треба дозволяти правительству мішати ся в справі єї. Але сам президент краю відповів на се в сїм зміслі, що хоч правительство не думає обмежати автономію церкви, але ухвалу соїму за подїлом школи постарало би ся в відповідний спосіб таки виконати.

Справа з тою школою вже вправді доволі знана з промов послів, але ми ще коротко скажемо дещо, щоби через то показати в правдивім світлі поступок консервативної трійці. Та трійця говорила, що магістрат черновецький повинен би оснувати руску народну школу в місті; на що ще й православну школу, утримувану з релігійного фонду, ділити? Справа має ся так: В Чернівцях ходить тепер 1080 руских дітей до ріжних тутешних німецьких народних шкіл. Між ними 505 самих хлопців ходить до шкіл з самого середмістя. Вже для сих хлопців одної школи було би за мало. Очевидна річ, магістрат мусить отворити руску школу, хоч зволікає в тим. Справа ся находить ся вже в другій інстанції, т. є. в раді шкільній і скорше чи пізнійше буде полагоджена користно для нас. Однак при тім всім та друга міска школа не буде обовязана привимати руских дітей зпова Чернівців, коли в самім місті єсть так багато рускої дїтвори.

Тимчасом для наших православних руских дітей зпід Чернівців рускої школи нема. А для них она доконче потрібна. Коли би наші консерватисти були голосували за подїлом, ми були би мали вже й ту школу; тимчасом они ту школу вбили. Розуміє ся, доброї слави у Русинів они собі тим чином не здобули, хиба сором. Так має ся справа з сею школою і з нашими консерватистами.

Як поступало собі правительство в буковиньськїм соїмі? Строго об'єктивно. Нїякої партії не припустило ближе до себе, само не брало ініціативи в справах, лише ждало, поки все само поладить ся. Сам же виділ краєвий приготувив більше справ до поладженя і тому ціла сесія соїмова, хоч коротка, але була рухливїйша, як торік.

Про виступи послів Стоцького і Пігуляка в соїмі ми подали вже ширші вїсти у справозданнях соїмових*); тут скажемо лише, що за оборону справ учителїв народних п. Стоцький одержав з рїжних сторїн письма з подякою. Промови обох тих послїв, які подали ми в попередних числах нашої газети, свідчать найлучше, як широко і розумно боронили ті послї нашу справу в соїмі.

(З „Буковини“).

Картини з соїму галицького.

(З „Буковини“).

I.

Радикали в соїмі.

Вид соїму галицького був сего року межи иньшим о стїлько змїнений, що в склад его увїйшли в-перве елементи радикальні, рускі і польскї. Однак нї два селяни-радикали рускі під проводом мецената Окуневського, нї шість селян польських під проводом лікаря Бернадзїковського не розвинули в часї засїдань соїмових нїякої чи то радикальної чи соціалїстичної програми. З уст їх не вїйшло нї одно внесенє, хоч би лиш з легонька закрашене краскою соціалїстів європейських. Радикали наші домогнї обмежили ся в виступах своїх лиш на грубшїй тон, докори, дорїканя а в части на інвективи й інсинуації. Хвилево здавало ся, що ті радикальні елементи не доросли до задачї, яку виконати поручили їм численні віча радикальні, аранжованї в часї передвїборчїм. Радикали наші пішли в части дорогою, якої не придержують ся соціалїсти європейскї. Вони упоминали ся у соїму о оборону інтересїв пролетаряту селяньського, замість робити так, щоб селяньскїй пролетарят не дістав нічого, та щоби через те росло та ширилось невдоволенє в тих верствах. Тактика соціалїстів західних змагає як-раз до погіршеня долї сих, котрих

*) Промови сих послїв подамо в найблизших числах. Ред.

інтереси вони ніби-то заступають. З того можна і висновувати, що сойм галицькій і на слідуючих сесиях не буде зрушений в своїх основах. Наші елементи радикальні зблизька не дуже то страшні, принаймь не такі страшні, якими їх представили деякі їх дневники в своїх справозданнях з зборів передвиборчих. У наших домородних соціялістів мабуть більше серця, чим студеного розуму, а до соціялізму європейского голови їх ледви чи коли доростуть. Се окремиї, добродушний рід соціялістів славянських і се прояв дуже відрадний. Акція їх буде мабуть і на дальше обмежуватись в більшій мірі на слова і фрази. Коли етнологія розрізняє взагалі народи пасивні і активні, то історія соціялізму запише колись на своїх картинах, що в 1896 р. по Христі в краю нашім жили соціялісти, на скрізь добродушні, соціялісти — пасивні.

Що-до радикальних послів руских в соймі галицькім і їх акції спеціальної, то вона не представляє ні найменшого інтересу. Акція їх була, просто сказавши, ніяка. Посли Новаковський з Перемишля і Остапчук з Збаражчини, не визначились ні красноріччивістю, ні широким знаєм потреб селянства руского. Вони забирали голос при верифікації двох виборів, пос. Остапчук домагав ся надто зміни §. 30 ординації виборчої. Однак річі їх були дуже слабі. Сили аргументаційної не було ніякої. З другими послами рускими не могли радикальні селяни злучитись, бо на таку злуку не призволив їм генеральний штаб радикалів руских. Радикали рускі бажали за всяку ціну показати — може навіть Європі! — що у них є вже свої заступники в соймі галицькім. До успіху того гратулюємо їм від серця! Однак чи селянство руске зможе бути вдоволене з економічної і політичної акції своїх оригінальних заступників — се питає велике. Селянство руске в Галичині єсть ще на тільки наївне і ретроградне, що єму більше до смаку і вподоби хліб насущний, ніж велика теорія соціялізму європейского. Радикальні селяни рускі не представили собою навіть доброго материялу інформаційного. Вони не уміли докладно сказати, що селянству рускому на потребі, що людям на селі доскулює, що їх болить, що кривдить, а тим менше уміли вони придумати способи до усуненя лиха. З їх сторони не вийшло ні одно предложене до сойму, що мало би на цілі поправу чи то політичного, чи національного, чи навіть економічного положеня народу руского. Сею справою не інтересував ся також і провідник їх, др. Окуневський. А вже-ж ніхто не годен заперечити, що др. Окуневський повинен був зайнятись своїми елевами з більшою ревністю. На нїм тяжив обовязок повести діло так, щоб радикалізм руский засяв повним блеском в салі соймовій, щоб весь край набрав пересвідченя, що аж тепер Русь галицька „возблагоденствує“, позаяк побіч ретроградних послів руских в соймі галицькім засіла трійця „избранників“ стороництва, що одно

знає і розуміє, куди треба вести незрозумілу, безглузду людскість. Ну, але нічого! Що з воза впало, те ще не пропало. Пос. Окуневський зрекогноскував на тепер терен, а акція дійсна почне ся на другий рік, на новій сесії. Поки-що органи радикалів руских з'увають пересвідчити своїх людей, що їх герої справу великої еволюції суспільної боро-нили — добре.

Огляд політичний.

Австрійско-угорська монархія. Посольська палата ради державної покінчила бюджет міністерства просвіти. Розправи ведено сим разом дуже умірковано, навіть бесідники опозиційні вельми лагідно промовляли. При титулі „школи середні“ накинута ся німецькі націоналі й ліберали на словінські паралельки в Цілеї а Гофман-Веленгоф поставив внесенє, щоби призначену на удержанє сих клас позицію вичеркнути з бюджету. При іменім голосованю голосували проти словінських паралельок німецькі націоналі, ліберали, антисеміти, деякі Італіяни, Лінбахер, Кронаветер та Пернерсторфер, котрі у наших опозиціоністів і радикалів сливуть яко уособлена справедливість і безпартійність. Нехай же затамлять собі добре, якої помочи могли би евентуально Русини сподівати ся від націоналів, антисемітів і Кронаветерів та Пернерсторферів, до котрих з таким одушевленєм звертала ся т. зв. руска депутація! За слав. паралельками голосували всі славянські послы а також німецькі консерватисти з клубу Гогенварта і Діпавлього (разом 141 за, 110 против). Згадати годить ся, що бар. Василько, оборонюючи п Цуркана з нагоди відправи даної ему м. Гавчюм, був так ласкавий, що домагав ся заснованя в Чернівцях семинарії учительської волоско-рускої, а гімназію руску рад би таки бачити в Вижиці або иншій закутині. Ми однак думаємо, що як вже має бути утраквістична семинарія, то нехай буде одна німецько-руська, а Волохи нехай мають для себе німецько-волоску, а гімназія руска таки мусить бути в Чернівцях, хоч як се нелюбо Волохам.

Обидві палати ради державної вибрали т. зв. депутації реґіональні, котрі мають пересправляти з такими-ж депутаціями обидвох палат сойму угорского в справі угорскої угоди а іменно квоти, яка має припасти на одну і другу половичу монархії. В угорскім соймі сторонництво Угропа і Кошута виступає завзято проти всякої звязи в Австрію. Проти сих змагань заняв рішуче становище міністер Люкач, виказуючи, як багато втратила-б і в фінансовім і політичнім взгляді монархія наслідком такого розриву звязи дотеперішньої.

В комісії для реформи виборчої покінчено генеральну розправу, в котрій заступники всіх сторонництв виказували хиби правительственного проєкту і подавали свої домаганя, а міністер-президент, відпові-

даючи на сї бесїди, зазначив, що правительство бажає як найскорше довершити реформи виборчої і як небудь бачить деякі хиби проєкту, однак в нинїшних обставинах трудно перевести иншу реформу. Відтак ухвалено приступити до спеціальної розправи і більшістю двох третин ухвалено §. 1., при котрім розвела ся широка розправа що до числа послів з нової класи і що до розділу мандатів на поодинокі краї. Міністер Рітнер заявив, що правительство не могло за основу брати лише числа людности і тому уважає всякі зміни в тїм напрямі неможливими. Всї внесеня і поправки відтак відкинено а прийато §. 1 після проєкту правительственного.

Комісія податкова прийняла вельми важну ухвалу, а іменно за згодою міністра скарбу обнижено загальну суму податку ґрунтового з 37 $\frac{1}{2}$ мільона на 36, себ то о 1 $\frac{1}{2}$ мільона, отже о $\frac{1}{2}$ мільона більше, як спершу міністер скарбу в своїй осінній речі обіцявав.

При виборах до ради громадської у Відні побідили рішучо антисеміти, котрі здобули 78 мандатів, коли ліберали осягнули лише 14. Тим способом ситуація для правительства не змінилась і можна сподіватись нового розв'язаня ради міської.

Заграниця. В Болгарії окрім переходу кн. Бориса на православіє довершила ся також реконструкція кабінету Стоїлова таким побитом, що тека справ заграничних з рук дотеперішнього міністра Натховича перейшла до рук міністра-президента Стоїлова, а до кабінету вступив також дотеперішній президент соборія Тодоров, відомий вінценосець до Петербурга. Однак се зовсім не спричинило нового курсу в болгарській політиці, позаяк Натхович лишив ся в кабінеті яко міністер торговлі, а над Невою зовсім не думають про перевагу Росії в Софії. Навпаки треба замітити, що Росія вельми повздержлива відповідно постановам берлінської умови, а цар прийняв був на себе кумівство лише щоби необхідно зазначити наближене Росії до Болгарії. Тимчасом з підмогою публіцистики остудито російське правительство запал болгарської вдяки і дало Болгарії зрозуміти, щоби вона не заблагала великоболгарських змагань, ворохобні в Македонії і неспокою на Балкані. Росія вдоволяє ся признанєм кн. Фердинанда і добрими відносинами з Болгарією. Задля чого Росія така скромна в своїх забагах, годї тепер вгадати; мабуть не хоче лякати султана, котрому тепер так любо в обіймах Росії, або не хоче занепокоїти Сербії і Греції фаворизованєм Болгарії, або на останку не хоче на європейскім сході заогнювати справи, бо мабуть ладить ся до великої акції в східній Азії. — Султан видав уже фермани, котрими признає кн. Фердинанда князем болгарским і генеральним губернатором східно-румелійским.

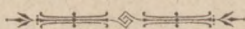
Цісар Франц Йосиф пробуває тепер в Кап Мартен і при сій нагодї відбула ся стріча з царевичем, що проживає в Ля Тірбіє, а також має зїхати ся наш монарх з болгарською княгинією в Боліє і президентом французкої речі посполитої Фор в Ментоні. Як небудь такі стрічи условлені звичайно куртоазією, однак не можна їм відмовити до певного ступня також політичного значіння. Се не може остати без впливу на мирне успособлене француско-російської приязни супроти тридержавного союзу.

Перша вістка про порушене з турецького боку єгипетського питання зворушило політичні уми, а офіційні заперечення англійські не спромогли сего зворушення втихомирити. Виходить, що дійсно роблять ся тайні заходи, мабуть з Росії і Німеччини, щоби, коли вже не усунути, то хоч ослабити вплив Англії над Нильом. — На Креті проявляють ся ворохобні, напади між християнами а мусульманами, а навіть облоги цілих сіл.

Міністерство Буржоа, котре недавно проголосило устами міністра торговлі, що воно є поступове і соціялістичне, опинило ся в вельми клопотливім положеню. Внесений ним проєкт прогресивного особистого податку доходного не має в комісії, а тим самим і в палаті прихильників.

Положенє Італійців в Еритреї стало вельми критичне і тому вислано там помічні війська, хоча тим значно ослаблено гарнізони краєві.

Нелюдске поступованє Іспанців з ворохобниками на Кубі викликає в Сполучених державах півн. Америки до повного визволення острова з під іспанської кормиги.

З М І С Т:

I. Гроза від сходу (далі буде). — II. Дупліка п. К. „Z obozu ruskiego“. — III. Промова п. Барвіньского. — IV. Як виглядав буковинський сойм сего року. — V. Картини з сойму галицького. — VI. Огляд політичний.

Вийшли з друку і продають ся в книгарні наукового товариства ім. Шевченка:

Писання Т. Зіньківського з життєписю і портретом автора, під редакцією В. Чайченка, Т. I., ціна 1 р.

Оповідання про Хведора Християнина і Оврама жидовина М. Загірньої

Оповідання про Орлеанську Діву М. Загірньої.

Виймки з народної літератури українсько-руської Ом. Барвіньского, Ч. I., ціна в оправі 1 р. 50 кр.

В. Чайченко. Під хмарним небом. Вірші. Ціна 1 зл.

І. Левицький. Поміж ворогами повість. Ціна 50 кр.

Левенко, Пани і люди, повість 80 кр.

Видає і за редакцію одвічає: **Антін Березинський.**

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарекого.

- Впасти не знає куди і розносить лякливість усюди.
- 375 Так і дівчині тій дух у непевній ураженій рані,
Лине й туди і сюди і шука собі цяти підстави.
Міри кохання нема і спочину другого, як загин...
Смерть обирає вона і накинути віжки на шию
Хоче й припояє міцний через балку повісивши, каже:
- 380 „Любий Цінїре, прощай! знай, що ти моїй смерти причина“.
Мовила й стала петлю лаштувать до поблїдої шиї.
Кажуть, що гомін тих слів досягнув до питомої дбахи,
Та-ж за дверима була — чатувала годованїї хату.
Встала стара, увійшла й полаштовану уздривши зброю.
- 385 Вкупі й гукнула вона і ударивши в перси руками,
Сукню ірве на собі і стинає ту петлю міцную,
З шиї здійнявши її. А тоді вона стала ридати,
Стала її обіймать та за привід питати ся смерти.
Дівка мовчить, як німа та нерушною дивить ся в землю...
- 390 Спиненій жалко їй геть у загаєній смерті відкритись.
Баба-ж усе пристає, розгортає соски та волосся,
Та заклинає її і колискою й пестїнням першим
Привід їй горя мовлять. Але та, одвернувшись від неї,
Тільки зітхає... Все більш заєвняєть ся дбаха, що може
- 395 Випитать все й обїця не єдиную певність: „промов бо,
Каже, і поміч я дам, хоч стара я, та все-ж не ледащо...
Є божевілля, так я наговором та віллям скурую,
Хай тебе звївечив хто, обсьвіжу я магїчним звичаєм,
Гнів осе дужих богів — і єго угамують подання.
- 400 Щож зостаєть ся нам ще? Нерухомї-ж у всякому разї
Доля твоя та сімя! вибрикають і батько і мати!“
Вчувши про батька, у-мить вицуска тоді Мірра зітханья
З серця, а дбасї не йдуть про якесь безсумлїння гадання,
Думка, що справа іде о яку-небудь любовц кохання!
- 405 В гадцї уперта своїй байдуже і про все, вона просить
Все розповісти й дївча пригортає до персїв старечих,
І обгорнувши її у свої немїцнїї обїйки,
„Знаю я, каже вона, закохалась ти — кинь-же свій острах,
Я бо тобі послужує і про се не зазнає ніколи
- 410 Батько!“ Злигнуло дївча із колїн навїженно, припала
Видом до лїжка й мовля: „Відїдци ти й мою соромливїсть
Хоч пожалкуй!“ А коли намагала ся та, додала ще:
„Годї про сум мїй питать, — те, про що ти питаєш, злочинство“.
Дбаха жахнулась, здїйма від похилости руки тремтячі,
Метаморфози Овідїєві.

- 415 Та припадає до ніг до годованки в щирім благанні
 І то голубить її, то погрожує їй, як не скаже,
 Все про петлю розповість та про замір себе замертвити.
 А як признаєть ся та, обіця у коханні їй поміч;
 Голову та підвела і на груди упертої дбахи
- 420 Слези струмком полились, і силкуючись щось-то промовить,
 Голос тримає вона счервоноїлий свій вид заховала
 В сукню і мовила тут: „о, щаслива дружиною мати!“
 Мовила й стогін зняла; у кістки похолоді та частки
 Дбахи, як вчула вона, досягає лякливість і в гору
- 425 Біла її свина піднеслась на волосі у-гору
 Досить кавала вона, щоб прогнать, коли можна, кохання
 Люте — і знає дівча, хоч стара і не брехні їй каже,
 Тільки-ж заневна, що впрє, як кохання собі не придбає
 Мовила дбаха: „Живи, опануєш свого“, не сказала
- 430 „Батька“ і змєвкла на сім і міцнить обіцянку клятьбою.
 Неньки побожні в той час, як що року, вєславляли Цецеру.
 Тіло покривши собі в білосніжні намети, привносять
 Овочі перші вони — колосянії зернисті пьвіткі,
 В протязі днів девяти між річий заборонених лічать
- 435 Любоц залася вони й до своїх чоловіків торкання.
 В куні між інших жінок й Кінареїє палкая присутія,
 Жінка царева сама, що хожа на одправи потайні.
 От коли ліжко в ночі від законної жінки збуло ся,
 Пильная дбаха не в час пристає до Цініра, що внив ся.
- 440 Потім під другим імям про кохання промовивши дійсне,
 Хвалить подобу тії й на питання про зрієт промовляє:
 „З Міррою рівна вона“... Роздобувши наказ її вєвести,
 Дбаха дівчині мовля: „веселись, одоліли ми, доню!“
 Серцем, хоча і не всім, порадила нещасна дівчина
- 445 Давить її причуття (хоч і рада вона) — оттака в ній
 Ріжність! Прилинув той час, як повстало мовчання; Боотес
 Загнутим дшилом візок повернув у середку Тріонів.
 Йде на злочинство вона. Утікає позлотистий місяць
 З неба і хмари густі оповили заховані зорі
- 450 Нічка позбута вогнів. Заховав ти, Ікаре, обличє
 Перший і з любим чуттям до рожденника теж Ерізона.
 Тричі світкнувшись, нога подавала ознаку вернутись,
 Тричі надтрунний віщун, мов на поминки, пугач сьпівав їй.
 Все-ж вона йде, бо вітьма та і ніч поменчають їй сором.
- 455 Дбашину руку вона у правниці тримає і маца —

- Шлях невідомий шука: досягнула вона до сьвітлиці,
 Двері у ню відчиня, у середину входить — і в неї
 Жижки в колінах тремтять та і ноги, біжить їй з облича
 Краска та ярая кров і лиша її дух при дорозі.
- 460 Чим вона ближче до зла, тим лякаєть ся більш і до того
 Каєть ся в звазі й бажа непізначою геть повернутись.
 Доки-ж барить ся вона, притяга її дбаха за руку,
 Просто до ліжка веде, та віддавши, мовляє: „Цінїре,
 Оє-де, візьми ти її“ — і тіла на погибель єднає.
- 465 Взяв тоді нутро своє породження на ліжко залася,
 Сором гамує в дівча, та лякливо її запевняє,
 Може по зросту, тоді узнав її „донею“ батько.
 „Тату“ мовля і вона — щоб злочинство наймення не мало.
 Повною вийшла вона від рожденника й сімя незбожне.
- 470 В ляннім ураї несе — від злочинства тяжар небажаний,
 Нічка приїдешня зло подвоює — хоч се й кінець ще.
 Врешті, як батько Цінїр товаришку стількох поєднаній
 Надто пізнати забажав та на сьвіт її винїс, уздрів він
 Лихо й злочинство своє: затримало слова єму горе
- 475 Меч він здіймає з піхвів, що на цьвяшку гоїдались, та Мірра
 Хутко тіка і в пітьмі, завдяки перовсьвітаний ночі.
 З смерти зрятована є та по нивах блукаючи вільних
 Кида Панхейські лани та Аравію, пальмами пишну.
 Десять півмісяців всіх проблукала усюди дівчина,
- 480 Стомлена потім, вона у Сабейській країні спочила,
 Нутро зважало її. Несьвідома тоді в обітницях,
 Маючись в стані свому між життям та незміреним жахом,
 Стала благати вона: „Як для тих бо, що каються хочуть,
 Є хоч які божества, то кажу вам, як я заслужила,
- 485 Кару візьму, а щоб я, як жива та живих не гївила,
 Мерла-ж померлих усіх — із обох мене царств проженїте,
 Та обернувши мене від життя одірвіте чи смерти!“
 Бог якийсь є для таких, що роскаяться хочуть — то певно
 Бог і для неї знайшовсь, бо вона як казала, коліна
- 490 Стала земля їй вкривать; крізь порелані ноги у неї
 Навскісь коріння зросло; як основа на стовбур великий
 Деревом стали кістки, бузовина, як перше, зісталась.
 Кров її в соки пішла, у великій вічи долоні,
 Пальні в маленькі гильки; як кора, затверділа їй кожа,
- 495 Дерво, зросло в кінець, і живіт їй ваготиний стягнуло, —
 Груди їй вкрило воно, лаштувалось укрити і шию.

Гаяння та не знесла і назустріч гилькам, щó зростали,
 Навіть присіла сама і у кору їй вид заховав ся.
 Все-ж, хоч згубила вона почуття свої перші в тілом,
 500 Плаче про те і течуть по гилькам її теплі краплини:
 Гонор сльозинам тим є, бо і вохкість, що з віток леліла,
 Пації ймення трима і по вік не забудеть ся людьми.

9. *А д о н і с.*

Хлопець, спороджений злом, виростав під гильками тим часом,
 Шляху шукаючи все, щоб залишити матір та вийти
 505 З нутра її; а живіт по середині дерева бухне.
 Неньку вага напружа; невизначні болі у неї;
 Кликать Люціну тепер порожденниці голосом годі!
 Наче в зусиллі яким, випуска деревина похила
 Часті зітханья важкі та від сліз незупинних змокає.
 510 Стала Люціна годі біля хорих гильок у сприянні,
 Руки звезда і слова, що родини полегшують, каже.
 Дерево щілку дало і у-мить крізь порепану кору
 Вийшла вага і хлопця спородилось. Нахди хлопятко
 Зараз кладуть на муріг та в сльозах его нецьки змивають.
 515 Навіть і Задрість єму ухвалила-б обличчя — такий він —
 Як Купідонам тіла на малюнках змальовують голі,
 Щоб же ріжниця між них бракувала в убранні, додай ти
 Лехкий єму сагайдак, чи єго відбери в Купідона.
 Час же втіка крадькома і з оманною літа зливають,
 520 Швидче бо літ тих нема ані чого... Спороджений дідом
 З нутра своєї-ж сестри і під вітами схований зараз,
 Зрожений в сю тільки мить, найвродливіший хлопець недавно
 Став він юнак-чоловік — і над себе він навіть вродливіш.
 Любе й Венера его — і вже метить він за полумя неньки.
 525 Трапилось так, що як раз цілував сагайдашний хлопятко
 Неньку — незвісний про те обцаранав їй переи стрілою,
 Сина богиня толі, щó уражена, дуже штовхнула,
 Рана-ж, що глибше була, віж здало ся, її запалила.
 Зваблений видом его, байдуже їй краї Цітерейські,
 530 В Пафос вона не хожа, що оточений морем глибоким,
 В рибяний Гнід не іде, в Аматаунт, що кованнями славний,
 Вийшла і з неба вона: обира Адоніса за небо.
 Йде і тримаєть ся з ним, в холодку призначавшись завжди,
 Ввагу на себе звертатъ та оздобою збільшуватъ вроду
 535 Ходить по горах вона, по лісах та по скелях з кущами,